

भाग ५

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालयको

सूचना

नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्ले नेपाल चीन सीमा क्षेत्र भोटेकोशी नदीमा आएको विनाशकारी बाढीका कारण सिर्जित प्रकोपबाट प्रभावित व्यक्ति तथा निकायका आर्थिक गतिविधिलाई तत्काल सुचारु गर्न एकीकृत व्यावसायिक पुनरुत्थान योजना अन्तर्गत देहाय बमोजिमको राहत, कर तथा महसुल छुट लगायतका अन्य सहूलियत तथा सुविधा दिने निर्णय गरेकोले यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ :-

१. कर, भन्सार महसुल लगायत अन्य छुट तथा सुविधा प्रदान गर्ने :

- (क) बाढीको कारण मर्मत सम्भार हुन नसक्ने गरी क्षतिग्रस्त भएका वा बाढीले बगाई हराएका व्यावसायिक प्रयोजनका सवारी तथा ढुवानीको साधनको दर्ता खारेज गरी त्यस्तै किसिमका सवारी तथा ढुवानीका साधन पुनः आयात गर्न चाहेमा भन्सार बिन्दुमा लाग्ने सम्पूर्ण महसुल छुट प्रदान गर्ने,
- (ख) बाढीको कारण कुनै प्राकृतिक व्यक्ति वा निकायको प्लाण्ट, मेशिनरी, यन्त्र तथा उपकरण मर्मतसुधार हुन नसक्ने गरी नष्ट भएको भए त्यस्ता प्राकृतिक व्यक्ति वा निकायले नष्ट भएको प्राकृतिक प्लाण्ट, मेशिनरी, यन्त्र तथा उपकरण नष्ट भएको परिमाणमा नबढ्ने गरी पैठारी गरेमा त्यस्ता प्लाण्ट, मेशिनरी, यन्त्र तथा

- उपकरणको पैठारीमा भन्सार बिन्दुमा लाग्ने सम्पूर्ण महसुल छुट प्रदान गर्ने,
- (ग) कुनै पैठारीकर्ताले भन्सार कार्यालयमा महसुल बुझाई सकेको तर सम्बत् २०८३ भदौ १० गतेको बाढीको कारण गन्तव्यमा नपुग्दै त्यस्तो वस्तु नष्ट भएकोमा सोही प्रकृतिको वस्तु छ महिनाभित्र जुनसुकै भन्सार कार्यालयबाट पैठारी गरेमा पहिले तिरेको महसुल बराबरको रकम समायोजन गर्न दिने व्यवस्था गर्ने,
- (घ) बाढीको कारण प्रभावित क्षेत्रका करदाताले मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२, आयकर ऐन, २०५८, अन्तःशुल्क ऐन, २०५८ एवम् आर्थिक ऐन, २०८३ बमोजिम सम्बत् २०८३ भदौ १ असोज महिनाभित्र पेश गर्नु पर्ने विवरण र उक्त विवरण बमोजिमको कर सम्बत् २०८३ कार्तिक २५ गतेसम्म पेश गर्न सक्ने गरी म्याद थप गर्ने,
- (ङ) बाढीको कारण क्षति भएको व्यावसायिक सम्पत्तिमा तिरेको मूल्य अभिवृद्धि करको दाबी समायोजन प्रक्रियालाई सरलीकृत गर्ने,
- (च) बाढीको कारण पूर्ण रूपमा क्षति भएको व्यावसायिक सम्पत्तिको मूल्यलाई कर प्रयोजनका लागि एकमुष्ठ खर्च कटौती गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाउने,
- (छ) बाढीको कारण आंशिक क्षति भएका हासयोग्य सम्पत्तिको मर्मत तथा सुधार खर्चमा आय वर्ष २०८३/८४ को करयोग्य आय निर्धारण गर्दा

- आयकर ऐन, २०५८ को दफा १६ को उपदफा (२)
बमोजिमको सीमा नलाग्ने व्यवस्था गर्ने,
- (ज) बाढीको कारण प्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित पूर्वानुमानित आय विवरण (D01) पेश गर्ने व्यक्तिलाई आय वर्ष २०८२/८३ को आयकर पूर्ण छुट प्रदान गर्ने,
- (झ) कुनै निकायले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व बहन गर्ने प्रयोजनको लागि स्थापना गरेको कोषबाट आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप उद्धार कोषमा रकम योगदान गरेमा उक्त योगदान रकम समेतलाई उक्त निकायको संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व वापत गरिएको खर्चको रूपमा परिभाषित गर्ने गरी सम्बन्धित ऐन/नियम/निर्देशिका परिमार्जन गर्ने व्यवस्था तत् तत् निकायले मिलाउने,
- (ञ) बाढीको कारण प्रत्यक्ष प्रभावित व्यक्तिलाई सम्बन्धित प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहलाई क्षतिग्रस्त व्यवसाय तथा सम्पत्तिमा निश्चित अवधिका लागि सम्पत्ति कर, व्यवसाय कर, नक्सापास दस्तुर, अन्य स्थानीय शुल्कमा सहूलियत दिने व्यवस्था मिलाउन अनुरोध गर्ने।

२. ऋण तथा ब्याज सहूलियत सम्बन्धमा नेपाल राष्ट्र बैङ्कले देहायका व्यवस्था मिलाउने :

- (क) रसुवा भन्सारबाट भित्रिने गरी पैठारी गरिएका वस्तुको क्षति यकिन गरी सोसँग सम्बन्धित कर्जा भुक्तानीका लागि ऋणीको अनुरोधमा व्यवसाय र वस्तुको प्रकृति, क्षति, बीमा दाबी आदिको आधारमा कर्जा पुनर्संरचना/

- पुनर्तालीकीकरण, साँवा व्याजको भुक्तानी म्याद सार्ने सुविधा प्रदान गर्ने,
- (ख) बाढीका कारण प्रभावित ऋणीलाई बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाबाट लिएको कर्जाको साँवा र व्याज भुक्तानीको लागि एकपटकलाई कर्जा पुनर्संरचना/ पुनर्तालीकीकरण, साँवा व्याजको भुक्तानी म्याद सार्ने सुविधा प्रदान गर्ने,
- (ग) बाढीबाट व्यावसायिक प्रयोजनका सवारी वा ढुवानीका साधन तथा यन्त्र उपकरणमा पुगेको क्षति तथा बीमा भुक्तानी मूल्याङ्कन गरी व्यावसायिक निरन्तरताको लागि पुनः त्यस्तो सवारी वा ढुवानीका साधन तथा यन्त्र उपकरण खरिद गर्न चाहेमा बैङ्कको आधारदरमा तोकिएको न्यूनतम प्रिमियम दर थप गरी कर्जा उपलब्ध गराउने र यस्तो कर्जामा तोकिएको ऋणमूल्य अनुपात पुनरावलोकन गर्ने,
- (घ) बाढी प्रभावित सबै प्रकारका ऋणीलाई कर्जामा एक वर्षको लागि बैङ्कको आधार दरमा शून्य दशमलव पाँच प्रतिशत बिन्दुको प्रिमियमदर वा विद्यमान प्रिमियमदर थप गर्दा कायम हुने व्याजदर मध्ये जुन कम हुन्छ सो व्याजदर लागु गर्ने,
- (ङ) उद्योग वा व्यापार पुनरुत्थानका लागि वा रोजगारीको सुरक्षाको लागि ऋणीको अनुरोधमा बैङ्कले सम्बन्धित तेस्रो पक्षको खातामा सोझै भुक्तानी हुने गरी ऋणीलाई थप कर्जा प्रदान गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाउने।

३. बीमा दाबी तथा क्षतिपूर्ति सम्बन्धमा नेपाल बीमा प्राधिकरणले देहाय बमोजिम व्यवस्था मिलाउने :

- (क) बाढीको कारण भएको क्षतिको बीमा दाबीको मूल्याङ्कनलाई थप प्रभावकारी र छिटो छरितो बनाउन सरलीकृत ढङ्गले सर्भेयर खटाउन सक्ने व्यवस्था मिलाउने,
- (ख) बाढीको कारण भएको क्षतिको बीमा दाबी गर्ने बीमितलाई प्रारम्भिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदनको आधारमा बीमकले बढीमा पचास प्रतिशतसम्म अग्रिम दाबी भुक्तानी उपलब्ध गराउने, साथै पुनर्बीमकले समेत बीमकलाई बढीमा पचास प्रतिशत अग्रिम दाबी भुक्तानी उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउने,
- (ग) बाढीको कारण भएको क्षतिको बीमा दाबी भुक्तानी सरल र प्रभावकारी बनाउन बीमकले संक्षिप्त दाबी भुक्तानी कार्यविधि शीघ्र तर्जुमा गरी लागू गर्ने व्यवस्था मिलाउने।

आज्ञाले,

डा. घनश्याम उपाध्याय
नेपाल सरकारको सचिव।